

כולם שווים בפני הדאו? הקריפטו מציג: שיעור על גבולות ההסכמה

פרויקט DAO מתהדרים באווירה קהילתית ובמבנה מבוזר שבו מתקבלות החלטות על ידי כל העמיתים, על פי תקנון, בהסכמה, וללא גורם מוביל • בפועל מתרחשים מקרים שמעלים דילמות עקרוניות: האם עמיתים בהסכמה ובצורה מבוזרת יכולים לקחת לאחד מהמשקיעים את הכסף ולעשות בו כפי החלטתם? אולי יש דברים שאסור לעמיתים להחליט לגביהם?

אתי אפללו 6/7/22

רצף האירועים הדרמטיים בשוק הקריפטו בחודש האחרון מוביל לחשיבה מחדש על אמיתות שהיוו בסיס למה שאמור היה להיות "הכלכלה החלופית". את הפגיעה הקשה ביותר מהירידות בשווקים ספג תחום הפיננסים המבוזרים (DEFI), והפרויקטים בו עוברים עכשיו תהליך מהיר של הקטנת מינוף, שבעקבותיו פרויקטים, חברות וקרנות נפלים מהשוק בשל אי יכולת פירעון. בתוך התהליך המהיר והקיצוני הזה, מתחדדות דילמות ושאלות עמוקות יותר, ולמשל עד כמה רחבה יכולה להיות הסכמה ב-DAO?

DAO (ראשי תיבות של decentralized autonomous organization) הוא מעין ארגון שמתאגד סביב מטרה מסוימת, ולמעשה זוהי צורת ההתאגדות הפופולרית ביותר בעולם הקריפטו. הארגון מוקם בטכנולוגיית הבלוקצ'יין, סביב פרוטוקול שמופעל באמצעות חוזים חכמים. על מנת להחליט איזה פרויקט ימומן, או איך יתקדם, בעלי הטוקנים מצביעים בהתאם לקבוע בפרוטוקול. הטוקנים של הדאו ניתנים למכירה והערך שלהם משתנה בהתאם להצלחת הפרויקטים שלהם.

לכאורה זה נשמע מבטיח - ישנה קהילה שמעוניינת לקדם רעיון או מטרה מסוימים, והיא עצמה זו שמקבלת את ההחלטות בנושא; ישנו ביזור של מקבלי ההחלטות, מעורבות של בעלי הטוקנים, וההנעה של הפרויקט נעשית בהסכמה. כל אלו חשובים מאוד בעולם הקריפטו - הרצון שהקהילה עצמה תהיה זו שעומדת מאחורי ההחלטות, ולא גורם ריכוזי אחד. אבל מה קורה אם בהסכמה הזו הקהילה מקבלת החלטות מוזרות?

נועד לעצב חלופה לחוקי החברות

נמחיש עם הסיפור של פלטפורמת הלוואות של הבלוק סולנה (מטבע - SOL). זהו פרויקט תשתית שבא לפתור בעיות של מהירות ועלות טרנזקציות שמאפיינות את שוק הקריפטו. כחלק מהאקוסיסטם של הבלוק, קיים DAO הלוואות של המטבע - שהוא אחד מהמטבעות המובילים בשוק זה. באמצעות ה-DAO ניתן היה למנף את ההשקעה במטבע בצורה של הלוואה שלצידה בטוחה. פרקטיקה זו בעולם הקריפטו מלווה גם במנגנון "מרג'ין קול" -

במקרה של ירידה בשווקים, אם שווי הבטוחים יורד מתחת לשער מסוים, מופעל המרג'ין קול, והבטוחה מונזלת, כלומר נמכרת באופן מיידי בשוק. המנגנון הזה סיבך גופים רבים בחודש האחרון, כשהירידות בשווקים הפעילו לא מעט מרג'ין קול'ס, וכאשר נעשית מכירה כפויה בשוק יורד, זה לוחץ את המחירים מטה ומתחיל סחרור.

עובדות ומספרים

20,118

מס' מטבעות קריפטו

0.9 טריליון \$

שווי שוק

62 מיליארד \$

מחזור 24 שעות

42%

נתח הביטקוין

מילון מונחים

DAO

decentralized)
autonomous
(organization

צורת התאגדות
הפופולרית בעולם

הקריפטו, שבה ארגון

מתאגד סביב מטרה

מסוימת. הדאו מוקם

בטכנולוגיית הבלוקצ'יין
על בסיס פרוטוקול
שמופעל באמצעות
חוזים חכמים. בעלי
הטוקנים של הארגון
מצביעים בהתאם
לקבוע בפרוטוקול
לגבי איזה פרויקט
ימומן, או איך יתקדם

נחזור לסולנה: בדאו של עמיתי ההלוואות, היה עמית שהתמנף ולוה מטבע יציב (USDC), וכבטוחה הפקיד את המטבע SOL בסכום של כ-170 מיליון דולר. הבעיה התעוררה כאשר הירידות בשווקים הביאו את ה-SOL שהופקד קרוב מאוד לשער המרג'ין קול - כלומר שאם יימשכו הירידות, הבטוחה שלו עומדת למכירה. עמיתי הדאו חששו שהגעה למרג'ין קול והמכירה הכפויה תכניס את הבלוק לסחרור. לכן הם התכנסו, וברוב די מוחלט, בצורה מבוזרת - ללא התערבות גורם כלשהו, קיבלו את ההחלטה להשתלט על חשבוננו של אותו משקיע ולהתחיל למכור את ההחזקות שלו ב-SOL מחוץ לשוק (OTC).

כלומר, העמיתים בהצבעה דמוקרטית ובהסכמה החליטו לפעול בחשבון של אחד מהם ולמכור את המטבעות שלו, עוד לפני שאלו הגיעו למחיר המימוש של המרג'ין קול, על מנת למנוע תוצאה בעייתית אם יהיו ירידות בשוק. לבסוף זה לא קרה, אך המקרה בהחלט מעלה שאלות לגבי גבולות ההסכמה: האם העמיתים בהסכמה ובצורה מבוזרת יכולים לקחת לי כמשקיע את הכסף ולעשות בו כפי החלטתם? האם יש דברים שאסור לעמיתים להחליט לגביהם? האם יש בכלל גבולות להסכמה ב-DAO?

הדאו נמצא מחוץ לגבולות חוקי החברות למיניהם ונועד לעצב חלופה להם, אבל עד כמה תהיה אטרקטיבית חלופה שבה בשם ההסכמה לוקחים לאדם את ההשקעה?

"היזמים מתחבאים מאחורי המבנה של הדאו"

מקרה מעניין נוסף הוא של הדאו אולימפוס - אחד מהפרויקטים הגדולים בתחום הפיננסים המבוזרים, שהשאיפה שלו הייתה ליצור מטבע רזרבה מבוזר, שישמש להגברת נזילות במסחר ובהלוואות. הפרויקט מתמודד כעת עם תביעה מטעם אחד מהמשקיעים הראשונים בו. "מדובר במשקיע שהשקיע סכום ניכר וקיבל אסימונים מסוג מסוים שניתן למייסדים, ואלו היו ניתנים להמרה לאסימון אחר של הפרויקט", מספר עו"ד יוסי האזרחי, שמייצג את התובע. "אבל לאחר מספר המרות הוא גילה שהקוד שונה, ולא ניתן לבצע יותר את ההמרה".

מכיוון שהפרויקט פועל בצורת דאו, חיפש אותו משקיע החלטה של הקהילה שלא מאפשרת את המרת האסימונים של המשקיעים לאסימונים רגילים, וזו מעולם לא התקבלה. לטענת

התובע, היזמים הם אלו שמאחורי שינוי הקודים. "למעשה, בעוד שהפרויקט אמור להיות דאו, הוא מנוהל בפועל מאחורי הקלעים בצורה ריכוזית, על ידי יזמי הפרויקט", נטען בתביעה. "אלו מתחבאים מאחורי המבנה של הדאו ולא באמת מאפשרים לעמיתים לנהל אותו".

זוהי, אגב, בעיה שמאפיינת לא רק את אולימפוס; "שחרור" פרויקט כך שיעבור מניהול ריכוזי של היזמים לניהול אמיתי מבוזר של הקהילה, התגלה כחוליה החלשה של תחום הקריפטו, שאמנם נבנה על יסודות הביזור, אך לא ממחר ליישם אותם.